

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

M. Antonij Maioragij|| Orationes|| Et Praefa-||tiones

Majoragio, Marcantonio

Monasterii VWestphal., 1599

VD16 ZV 10313

XIII. De contemnendis Obtrectatoribus; ad Mediolanenseis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68843)

res egregias & prestantes barbara & incondita oratione proferre? Vt si quis in cœnoso & putrido loco gemmas atq; vniones conseruet, aut venustissimo corpore sceminam laceratis atque immundis centonibus induat, faciemq; liberalem & honestam atramento lutoq; commaculet. Sed profectò nimium indocti atq; agrestis est animi, politæ orationis dulcedinem suauitatemq; non degustare. Qui autem liberaliter educati atq; instituti sunt, quales, vt verè dicam, vos estis, egregij iuuenes, non minus eleganter dicere, quam rectè facere totis viribus elaborare debent: vt clarissimorum hominum cum facta, tū orationem imitantes, parem aliquando laudem & gloriam assequi meriti possint.

DE CONTEM-
NENDIS OBTRACTATO-
ribus ad Mediolanen-
sis.

ORATIO XIII.

Cum multi in rebus, viri Mediolanenses, eos, qui studijs optimarum artium dediti, res egregias & excellentes expetunt, magno atque erecto animo esse oportet: tum in eo precipuè, vt maleuolorum &

T 3 obtre-

obtrektorum voculas, quamvis ab eis assidue vexentur, contemnant, ac pro nihilo ducant. Hoc enim commune est omnibus ijs, qui labore atque industria sua aliquo laudis genere florere incipiunt; ut statim a invidis eorum fama quasi à turbine aliquo quatitur & labefactetur. Qua in re qui aded timidi atque pusilli animi sunt, ut perterreantur, & ab incepto desistant: ij nihil unquam egregium, nihil laudabile prestare poterunt: qui vero tam generosa, tamq. excelsa mente praeditus est, ut quamvis undique maledictorum aculeis incessatur, nihilominus tamen, quod rectè instituit, iter persequitur, & ad honoris atque dignitatis arcem enititur, is verè magnus & omni laude dignus vir existimandus est. Neque enim honoris fortitudinis atque constantis est, aduersariorum non frangi calumnijs, neque debilitari; quamvis ass. duos perpeti labores, aut in arduis rebus nunquam animo defatigari. Sed tamen aliqui magno ingenio viri reperiuntur, qui plurimo quidem suis actibus omnibus studio, cura, labore, diligentia utantur, sed aded calumnijs atque maledictis inimicorum vexentur, ut si qua in re prater spem atque opinionem de fama sua detrabi fortè sentiant, maiorem in modum discrucientur. Quo quidem in errore atque dolore, quoniam hoc multis bonis accidit, etiam me longo tempore fuisse nihil me pudet confiteri: verum deinde cum ratione ipsa, tum sapientiss. morum bonorum exemplo sum ita confirmatus, ut, quod praedictus Poëta cecinit:

Quid proceres, vaniq; leuis quid opinio vulgi
 de me sentiat, planè securus sim. Virg. in E-
pigr. Vis
bonus. Quamobrem ra-
 tiones eas & exempla, quæ mihi vehementer hac in
 re profuerunt, statui vobis hodierno die breuiter
 commemorare: ne fortasse vestrum quenquam im-
 probæ maledicorum voces & calumniæ, quæ quouis
 gladio (quemadmodum Thearidas quidam dixisse
 fertur) acutiores sunt, à recta viuendi ratione di-
 moueant. Quod dum facio, queso vos pro incredi-
 bili humanitate vestra, vt me sicuti facere institui-
 stis, diligenter audiatis. Est quoddam hominum
 genus, Viri Mediolanens. in laboriosis quidem & ho-
 nestis rebus atque actionibus iners & ignauum, sed in
 alienis rebus iudicandis & reprehendendis nimis au-
 dax & temerarium. Hi cum nihil ex sese dignam
 laude, dignum luce parere possint, cum nihil nisi
 abiectum, nisi humile spectent; tamen cum aliquem
 nauum atque industrium virum, propter res egregie
 gestas in honore ac precio esse vident, aded cruci-
 antur & affliguntur, vt non ei, cibus, non potus,
 non lux, non vita suauius, nihil denique præter-
 quam maledicere iucundum sit. Itaque summo cum
 animi liuore, non aliter atque viperæ, modò in hunc,
 modò in illum acerbitatis suæ virus euomere non
 desistunt. Horum iudicio si quis eloquentissimus sit,
 infans habetur, si maxima sit eruditione præditus,
 imperitus & arrogans appellatur, si constantissi-
 mus & fortissimus, imbellis & eneruatus prædicatur.
 Interdum etiam virtutes ipsas finitimis vitijs in-
 quinare student. Magnanimum enim virum superbiæ

nomine accusant, doctum & eloquentem ostentationem
 & loquacitatis, religiosum superstitionis, prudentem mo-
 licia, verecundum timiditatis. Quod si quis adeo pre-
 stans & praeclarus sit, ut in omnium ore laudeq; ve-
 setur, usq; eò tamen eum frigidè laudant, ut longè ma-
 gis vituperare quàm laudare videantur. Hi sunt qui
 claros & excellentes viros continenter mordent, ve-
 xant, lacerant, qui nobilium mensis assidentes, ut ali-
 quid ipsi prae ceteros sapere videantur, quos alij sus-
 spiciunt & admirantur, eos mirò quodam supercilio
 despiciunt & aspernantur, qui, arrepta censoria, vir-
 gula, de doctorum hominum lucubrationibus ad edo-
 merè iudicant, ut quae rectissimè bonorumq; scriptu-
 rum auctoritate posita sunt, ea pessimè barbarèq; de-
 ceta pronuncient, qui deniq; nulla vnquam in re sibi
 què placent, atq; cum de alicuius boni viri fama detra-
 hunt. Hos ego penitus ab eis, qui dignitatis atq; hono-
 ris viam ingressi sunt, contemnendos ac negligendos
 esse censeo. Quod ita facillimè facient, si primò cogi-
 tent, nequaquam in nostra potestate suum esse, quod
 de nobis quisq; sentiat ac loquatur, atq; idcirco insipi-
 entis esse hominis ea re dolere, quam corrigere nullò
 modo possit: deinde si ita se gerant, ut nulla in re meri-
 tò possint vnquam accusari. Illud enim egregiè verèq;
 dictum est ab Ouidio:

Factor. 4.

Conscia mens recti fama mendaciatemnit.
 Nam qui conscientiae rectae voluntatis inuitur, is nihil
 certè calumniarum turbine, aut maledictorum pro-
 cellas pertimescit: sed illud ex Ennio secum ipse ac ita
 frequenter infusurrat:

Dum

Dum clauum rectum teneam, nauimq; gubernem, Quint. lib. dicat quisque de me quid voluerit. Quis enim nescit, 2. Inst. O. ignauissimo atq; imperitissimo cuiq; licere, non solum rat. cap. 18. clanculum in eruditissimos & fortissimos viros, sed etiam aperte debacchari, & in quemuis, quocunq; libido tulerit, maledicta profunderet? Sed pfectò rectissime Philemon dixit: Nihil est iucundius, & docto viro dignius, quam ferre posse conuiciantem, quoniam si ille, cui fit conuicium, dissimulauerit, in ipsum auctorem redundat. Neq; malè Pythagoras de sapiente quodam & strenuo viro, qui mihi conuicia pendebat, ita cecnisse fertur:

Οὐδ' ὄστρον μῦαυς συγερῶν ἐμπόζωλο μύθωρ.

Verba (inquit) illa cōtumeliosa multò minùs curabat, quàm si à musca laderetur. Potuitne magis inuicti animi virum ostendere, quàm hac similitudine? Quis enim in vnus musca morsu vehementer indolet? quis non hoc leuissimum esse malum, ac propè nullum existimat? Nos igitur eodem modo, cùm falsum aliquod in nos iactari conuicium audimus, non solum nihil dolere, sed ne quidem illud ad nos pertinere significare debemus. Nam qui dolorem ex calumnijs capit, is sese asinem esse culpæ ostendit: neque ferè quisquam maledictis multum irascitur, nisi qui prauæ voluntatis conscientia mouetur. Sed tamen interdum accidit, vt calumniatorum inuidia, cùm nos in aliqua re præclare gesserimus, non solum nobis laus & gloria pereat, sed quod longè peius est, etiam eo nomine malè audiamus: qua certè res non potest animū optimi cuiusq; viri non mediocriter cōmouere. Verum huic dolori facile me-

T S debi-

debitur illud egregium Alexandri Magni dictum, quod cum audisset, ab obrectatoribus quibusdam de fama sua detrabi: Regium est (inquit) bene facere, & audire male. Est enim profectio magni & excelsi animi (quemadmodum censet Aristoteles) nihil omnino calumnijs moueri, atque iniurias non tantum aequo animo tolerare, sed etiam prorsus negligere: unde non sine causa Cicero magnopere Cesarem in eo commendat, quod nihil prater iniurias obliuisci solet. At contra qui calumnias & conuicia pertimescit, is certe magnis uiris habendus non est. Dum enim omni ratione studet inuidiam omnem euitare, atque omnibus placere, plurimumque fit, ut in eas angustias incurrat, ut de salute dignitate periclitetur: quod Callicratida Lacedaemoniorum duci & Cleombroto contigisse testis est Cicero. Longè uero sapientius & melius cunctator ille Fabius se gessisse dicitur, qui cum fractas ab Annibale populi Romani opes atque vires intelligeret, a quo Marte cum eum dimicare nunquam uoluit, sed eum per montes & aspera loca sequebatur: unde per contumtionem à nomine Annibalis Pedagogus dicebatur. At ille nihil hoc conuicio permotus, institutum suum sequi perseuerabat: donec tandem patientia sua ferocientem, & iuuentiter exultantem hostem perdomuit. De quo Ennius:

Cic. de Senectut & lib. 1. Offic.

Vnus homo nobis cunctando restituit rem.

Non ponebat enim rumores ante salutem.

Ergo postquam magis quam viri nunc gloria claret.

Idem Fabius in familiari colloquutione frequentissime dicere solebat: eum, qui conuicia metuat, longè timidiorem uideri, quam qui hostes fugiat. Socrus,

tes, vir Graciae sapientissimus, etiam utile esse dicebat conuiciatores audire. Nam si vera (inquit) dixerint, ea corrigere, atque ita meliores euadere poterimus, sin falsa, nihil ad nos ea pertinere facile declarabimus. Quod etiam fortissimum illum atque sapientissimum Macedoniae Regem Philippum non fugit, qui se Principibus Atheniensium maximam habere gratiam predicabat, eo quod suis conuicijs efficerent, ut ipse quotidie & moribus & oratione melior euaderet: dum eos (inquit) conor & dictis & factis mendacij convincere. Idem Rex cum audisset, maledicum quendam frequenter sibi detrahere, nihil penitus se curare ostendit: cumque amici suaderent, ut illum si minus extremo supplicio vellet afficere, saltem relegaret, ino vero subridens inquit, Hoc non faciam, ne forte apud plures externos ambulans de me male loquatur. Quod si magnum inimicis nostris dolorem magnamque tristitiam adferre studemus, illud Diogenis Cynici multo pulcherrimum dictum seruare oportebit. Quem cum iuuenis quidam interrogasset, quo modo posset inuidos atque obrectatores suos punire: Si te ipsum (inquit) quotidie meliorem praestiteris. Hoc enim certe maximum est inuidis tormentum, hic ingens est cruciatus, hoc summum supplicium, cum indices vident res nostras melius succedere, nosque diligentia atque assiduitate nostra quotidie fieri clariores: hoc illos perpetuo vexat, hoc cruciat, hoc efficit, ut inuidia disrumpantur. Quid, cum intelligunt, a nobis se prorsus contemni, quo tandem dolore, quo furore, qua rabie concitantur? Quis enim id non vel legit, vel audiuit,
quod

quod de Dione Alexandrino, Philosopho Academiae memoria proditum est? quem conuiciator quidam persecutus, cum toto die vexasset, neque ullam ab eorum cem elicere potuisset. Nihilne tandem respondes? inquit: at ille, Ne gry quidem, ait: quo audito, conuiciator tanto dolore affectus est, ut statim abiens se suspenderit. An non hac ratione longè atrocius inimicum suum punitus est Dio, quàm si rusticorum more totum (quod aiunt) conuiciorum plaustrum regeisset? Idem penè cuidam Socratis inimico dicitur accidisse, qui conuicijs non contentus, quæ in Socratem multa coniecerat, eum etiam calce percussit: cum autem amici quædam Socratem adhortarentur, ut percussorem in ius vocaret: Ridiculum, inquit: an si mihi asinus calcem impigisset, in ius vocarem? Itaque cum ille se negligenter intulit. Hæ sunt inuidorum & maleuolorum furia, hæc tormenta, hæc supplicia: quæ multò magis auditoribus ipsis nocent, quàm eis, quibus maledicunt. Vnde

Plutarch. in Pædag.

Epigr. li. i.
Ο φθόνος
ἐστὶ κακί-
στος, ἔχει δὲ
τι καλόν
ἐν αὐτῷ.
Τίθει τῶν
φθονερῶν
ἄμματα
ἡ χραδίην

verè suauiter q̄ Poëta quidam Græcus in hunc sensum cecinit:
Pessimus est certè, sed habet quædam optima licet.
Inuidi enim merito corda oculosq̄ vorat.
Hoc igitur nos maximè consolari debet, quòd inuidi longè maiorem ex felicitate nostra dolorem accipiunt, quàm obtrectando nobis damnum adferant, & maius ipsi dedecus subeunt, quàm nobis infamiam comparare possint. Sed illud in primis cauere debemus, ne nos ita transuersos ita rapiat, ut presentim maledico respondeamus. Turpis enim illa contentio,

tentio, & non tantum prudente ac literato viro, sed
 quouis homine prorsus indigna, cum maledictis ma-
 ledicta rependuntur. Hac de causa Demosthenis il-
 lud dictum magnopere laudatur: qui cum ab obrecta-
 tore quodam conuicijs prouocaretur, Non descendam
 (inquit) in huiusmodi certamen, in quo qui victus fue-
 rit, multo melior est eo, qui vicerit. Et certe tanto le-
 uior & abiectior a sapientissimis viris quisque existi-
 matur, quanto maledictis lacebitus magis excande-
 scit. Aristippus, cum eum maledicus quidam plurimis
 conuicijs incesset, nihil respondebat, sed tacitus ire
 contendebat: ille autem magna voce clamans, Cur (in-
 quit) aufugis? tunc Aristippus: Quia tibi potestas est
 male loquendi, mihi vero non audiendi. Cleomenes
 Rex Lacedemoniorum, cum ei quidam maledicere
 non cessaret, An ideo de omnibus, inquit, male loque-
 ris, ne nobis ocium sit de tua malicia loquendi? Sed
 omnium maxime ciuilitate hoc in genere se gessisse Pe-
 ricles Atheniensium princeps legitur: quem cum im-
 probus quidam conuiciator per totam urbem sectare-
 tur, & magno cum clamore obiurgare, vituperare, de-
 spuereque toto die non cessaret, nihil vnquam ei respon-
 dere voluit, sed omnia maledicta summo cum silen-
 tio pertulit, quamuis in singulas horas ille maledicen-
 do magis atque magis incalcesceret: quin cum vespere
 domum redisset, & eum ad ianuam vsque maledicus
 insectatus fuisset, iamque noctis tenebra superuenissent,
 quendam ex seruis suis ad se vocauit, & accepto lu-
 mine iussit hominem illum comitari, domumque dedu-
 cere. Quare quid constantius aut ciuilius excogitari
 potest?

potest?

potest? Quis hoc nostro tempore tam mitis, tam placidus, tam constans non dicam Princeps, (nam in veritatem quidem cuiusquam liberam ferre possunt, nec in conuicia) sed quis tam mansuetus homo reperitur, qui in tanta conuicatoris improbitate vel dissimulatione tacere possit? Ex hoc intelligi facile potest, quam ad miram magnitudine, quo mentis robore praeditus ille esset, quem non tanta maledictorum multitudo uere potuit, ut sua benignitatis obliuisceretur. Eius hac quondam in animis veterum illorum constantia atque sapientia, nihil ut iniurijs moueretur, ut longe promptiores ad ignoscendum essent, quam ad recisandum. Pittacus Mitylenaeus, cum in eius praesentem venisset quidam, a quo grauiter laesus fuerat, eum tamen impunitum dimisit, illud puicherrimum addens elogium: Veniam vltione multo praestantius remesse: propterea quod venia mansueti naturae vltio vero bellinae sit indicium. Quod etiam Lycurgus Lacedaemoniorum legislator, exemplo memorabili maximeque laudando comprobauit. Cum enim inuenis quidam Alcander nomine, illum odio inflammato secutus fuste percussisset, & oculum etiam eruisset, nullam ipse quasiuit vltionem: verum Alcandrum, publico decreto sibi traditum, tantum non fuit ut puniret, ut etiam optimis & saluberrimis consilijs & praeceptis eruditum ita emendauerit, ut postea vir probissimus & Reipubl. utilissimus existeret. Quid hac placabilitate atque clementia diuinius quidem admirabilius? At nos quidem, si quis paulo liberius accusauerit, statim indignamur, dolemus, vltionem

quarimus. Cur non potius imitamur Paulum illum
 Tarsensem, nostræ religionis antesignanum? Qui ad **1. COR. 4.**
 Corinthios scribens, ita de se gloriatur: Conuicijs
 afficimur, & benedicimus, persecutionem patientes,
 sustinemus, maledictis incessimur, & obsecramus.
 Aut si ad perfectionem hanc nostræ mentis imbecilli-
 tas peruenire non potest, vt inimicis & obtrectatori-
 bus nostris beneficiamus, saltem eos, clarissimorum
 hominum exemplo, contemnamus. Nam quis nes-
 cit, cuiusq; mentem & linguam esse liberam: & ex
 hominum numero longè plures esse, qui alios impro-
 bare, quàm qui laudare parati sint? An postulamus,
 vt nostræ melior sit conditio, quàm præstantium om-
 nium virorum, qui post hominum memoriam florue-
 runt, vnquam fuerit? Quis enim vnquam tam eru-
 ditus, tam excellens, tam ab omni laude felix exti-
 tit, qui obtrectatore caruerit? Quis vnquam tanta
 sapientia virtuteq; præstitit, qui maledicorum ser-
 mones effugere potuerit? Est enim virtuti comes inui-
 dia, eamq; non aliter sequitur, atq; vmbra corpus: ita-
 que nullo modo fieri potest, vt qui virtutem amplecti-
 tur, non etiam in inuidiam & obtrectationem inci-
 dat: sicuti ambulare in Sole nemo potest, quin etiam
 vmbra secum trahat. Non defuit Homero, non tan-
 tum Poëtarum, sed etiam doctrinarum omnium prin-
 cipi, Zoilus suus: habuit Plato, ille verè diuinus, obtre-
 ctatores plurimos: Aristoteles, Demosthenes, ille Phi-
 losophorum, hic Oratorum princeps, maledicorum
 morsus euitare non potuerunt. Quid M. Tullius
 Cicero? quem verè Quintilianus ait dono quodam

Pro-

Inst. Orat. Providentia genitū, in quo totas vires suas eloquentia
lib. 10. ca. 1. experiretur, qui omnes ex seipso virtutes exultant
 mortalis ingenij beatissima vbertate, qui vim Demosthenis, copiam Platonis, iucunditatem Isocratis finxit, nonne à sui temporis hominibus ita incesatur, ut tumidus, ut Asianus, ut redundans, ut in repetitionibus nimis, ut in salibus aliquando frigidus, in compositione fractus, exultans, ac penè viro mollioreretur? Quid P. Virgilij Maronis diuinum illud & mortalitate dignum ingenium? an non obtrectatum ad eò patuit, ut nullum eius Opus extiterit, quod Hipponaet eo (quod aiunt) praconio fuerit addidit. Nā Eclogas P. quidā tanquam non Latine scriptas irridere ausus est, noto illo & peruulgato versu.

Dic mihi Damoeta, cuium pecus, anne Latinius absolutum prorsus atq; ex omni parte perfectius Georgicorum opus irrisit, eo carmine:

Nudus ar a, sere nudus, habebis frigora ferens
 Quin etiam Carbilius pictor contra diuinam
 da iustum volumen conscribere non dubitauit. Vt satis apparet, nihil esse tam eximium, quod non

Ex Cic. 1. cessere atq; violare maledicendi libido audeat. Quod
de Nat. De- quod apud Gracos meretricula quadam, Leontide
or. Et Plin. nomine, contra Theophrastum, hominem in
secūdi præ- quentia tantum, ut à diuinitate dicendi nomen
fat. histor. uenerit, scribere ausa est? vnde prouerbium natus
natur. citat esse dicunt: Suspendio arborem esse deligendā.
Eras. Chil. quid hæc commemoro? Quasi verò nesciamus, quod
1. Cent. 10. iam Christum ipsam, nostra salutis auctorem, in
adag. 21. dorum maledictionibus, quoad in hac vita fuit, ex-

positum fuisse. Nam cum Pharisei legum violatorem, vini avidum, carnum appetentem, improborum socium atque amicum appellabant: & quæ diuinæ potestate virtutis faciebat, ea malorum Demonum artibus fieri clamitabant. Quare si Christo, non tantum hominum præstantissimo, sed etiam Dei filio, maledicorum lingua non pepercit, quis est omnium, qui se ab ea tutum fore sperare possit? & si ea, quæ diuinitus fiunt, obrectatoribus non carent; quid illis fiet, quæ natura humana parum cauere potuit? Itaque nemo unquam sapiens ea re multum sibi dolendum censuit, quod à multis sibi detraberetur: quoniam hoc vitari nullo modo posse quisque intelligit. Semper enim parati sunt, qui obrectatione aliena virtutis aut scientiæ famam sibi aucupentur: & ij potissimum (ut ait Plinius) qui veræ laudis expertes sunt. Quæ cum ita sint, Viri Mediol. non est quod quisquam nostrum amplius posthac unquam angatur aut doleat, etiamsi multos esse, qui sibi detrahant, intelligat: modò nos ita cautè geramus, ne maledicendi cuiquam occasionem præbere videamur. Immodò verò quantò plures esse, qui de fama nostra detrahant, intellexerimus; tantò maiorem animo lætitiã, modò innocentes simus, capere deberemus. Qui enim innocens multos habet obrectatores, is ut multis etiam virtutibus antecellat, necesse est. Nam nihil habenti nihil detrahi potest: ei verò, qui plurima bona possidet, etiamsi multa detrahantur, tamen semper aliqua supersunt, quibus iucundè frui possit. Clament igitur licet in nos, quantum voluerint, inuidi atque improbi homines, obstrepant,

Matth. ii.
Luc. ii.

In Præfat.
Nat. Hist.
lib. i.

latrent, debacchentur: nos exemplo sapientissimorum
hominum, nihil eos omnino timeamus, vel potius
hementer negligamus: neque vlllo modo patiamur
eorum calumnie nos ab instituto virtutis verèq;
litatis cursu reuocent. Sed quò magis obrectatorum
improbitas in nos incaluerit, eò nos erectiori animo
promptiori q; res egregias & laude dignas amplecti
mur. Sic enim fiet, vt illi secum ipsi inuidia veneno
tabescant: nos autem lati, quasi de hostibus assidue
umphantès, in honore atque dignitate quod reliquum
est vitæ traducamus.

DE VITÆ A
QUE MORVM DISCIPLI
na, ad Mediolanensèis.

ORATIO XIV.

CVM multa diuinitus, Viri Mediolanensès, à viri
ribus illis sapientissimis viris inuenta atque
stituta fuerint, quibus humanum ingenium, quasi
de. & à naturatantum inchoatum, non autem per
ctum, benè atque eleganter expoliretur, tum nihil
præclarius, nihil humano generi salutarius, nihil re
bus publicis vtilius ea disciplina, in qua de vitæ & mor
ribus